

Bijbelstudie

‘Ja’ zeggen tegen God – waarom?

André Bas

De tijd is weer aangebroken, waarin veel jongeren belijdenis doen. In een vaak extra feestelijke dienst zeggen ze ‘ja’ tegen God. Maar waarom eigenlijk? Waarom nu? En hoe moet het met de jongeren die er afgelopen jaar voor hebben gekozen om (nog) geen belijdenis te doen? Want binnenkort zal de vraag alweer op hen afkomen, of ze dat volgend jaar dan wel willen doen. Maar hoe neem je daar dan een beslissing in? En wie hebben daar invloed op? Je leeftijdsgenoten, je ouders, je dominee? De HERE God misschien? Of beslis je daar helemaal in je eentje over? Over die vragen wil ik in twee artikelen met u nadenken.

Antwoord gevraagd

Al meteen op de eerste bladzijden van de Bijbel wordt duidelijk dat God van de mens een antwoord verwacht, omdat Hij hem geschapen heeft als een ver-antwoord-elijk wezen. Als God op de zesde scheppingsdag de mens maakt, scheidt Hij hem als zijn evenbeeld, zegen Hij hem en zegt Hij tegen hem: ‘Wees vruchtbaar en word talrijk, bevolk de aarde en breng haar onder je gezag: heers over de vissen van de zee, over de vogels van de hemel en over alle dieren die op de aarde rondkruipen’ (Gen. 1:28). Met andere woorden: de mens wordt als beeld van God geroepen om voor God te leven en Hem op aarde te vertegenwoordigen.

Denk ook aan Abraham: tot drie keer toe roept de HERE hem in Genesis 22 bij naam: ‘Abraham!’ (Gen. 22:1,11,15). En waarom dan? Omdat de HERE met Abraham een verbond had gesloten, en hem daarbij een belofte had gegeven. ‘Ik doe jou deze belofte: je zult de stamvader worden van een menigte volken. Je zult voortaan niet meer Abram heten maar Abraham, want ik maak je de vader van vele volken’ (Gen. 17:4, 5). Een belofte die van Abraham veel geloof had gevraagd, maar die de HERE was beginnen te vervullen met de geboorte van Isaak. En in Genesis 22 stelt de HERE Abrahams geloof dan (opnieuw) op de proef, door hem te vragen die ene zoon te offeren.

Maar niet alleen enkelingen vraagt de HERE in de Bijbel om antwoord, soms ook een heel volk. Als het volk Israël zijn tenten heeft opgeslagen bij de Sinaï, krijgt Mozes van de HERE opdracht om het volk toe te spreken. ‘Als je mijn woorden ter harte neemt en je aan het verbond met mij houdt, zul je een kostbaar bezit voor mij zijn, kostbaarder dan alle andere volken – want de hele aarde behoort mij toe. Een koninkrijk van priesters zul je zijn, een heilig volk’ (Ex. 19:5,6). En waarom dan? Omdat de HERE voor hen had opgetreden tegen Egypte, hen op adelaarsvleugels gedragen en bij Hem gebracht had (Ex. 19:4). Anders gezegd: omdat Hij hen uit de slavernij bevrijd had.

Ook in het Nieuwe Testament komen we dit tegen. Als de toehoorders op de eerste pinksterdag na de preek van Petrus verslagen uitroepen: ‘Wat moeten we doen broeders?’, luidt het antwoord: ‘Keer u af van uw huidige leven en laat u dopen onder aanroeping van Jezus Christus om vergeving te krijgen voor uw zonden. Dan zal de heilige Geest u geschonken worden, want voor u geldt deze belofte, evenals voor uw kinderen en voor allen die ver weg zijn en die de

Heer, onze God, tot zich zal roepen' (Hand. 2:38,39). En dezelfde apostel Petrus schrijft in zijn eerste brief in aansluiting bij Exodus 19 aan de gemeente: 'Maar u bent een uitverkoren geslacht, een koninkrijk van priesters, een heilige natie, een volk dat God Zich verworven heeft om de grote daden te verkondigen van Hem die u uit de duisternis heeft geroepen naar zijn wonderbaarlijke licht' (1 Petr. 2:9).

Oftewel, de HERE vraagt om antwoord omdat Hij besloten heeft zich met mensen te bemoeien en met hen een relatie aan te gaan. Of, bijbels gezegd: omdat Hij besloten heeft met mensen een verbond te sluiten. Omdat Hij mensen zijn belofte heeft gegeven, verlangt Hij van hen ook een antwoord: het antwoord van een leven waarin de mens zijn God vertegenwoordigt (Gen. 1), naar Hem luistert (Gen. 22; Ex. 19; Hand. 2) en de wereld Gods grote daden verkondigt (1 Petr. 2).

Antwoord uit liefde

De God van het verbond vraagt van mensen een antwoord. Beter nog: vraagt van hen gehoorzaamheid. Van Adam (en ons allemaal!), dat hij zijn God vertegenwoordigt op aarde. Van Abraham, dat hij zijn zoon zou offeren. Van het volk Israël, dat het zijn woorden ter harte zou nemen. En van zijn gemeente, dat ze zijn grote daden verkondigt. Maar tegelijk gaat het ook verder dan dat: de HERE vraagt geen 'kille' gehoorzaamheid, maar gehoorzaamheid uit liefde. Omdat Hij eerst heeft liefgehad en zijn belofte gegeven heeft. Heel duidelijk wordt dat in Deuteronomium 6, waar Mozes op de grens van het beloofde land de Israëlieten herinnert aan de geboden van de HERE. 'Dit zijn de geboden, wetten en regels die ik u in opdracht van de HEER, uw God, moet leren en die u moet naleven in het land aan de overkant, dat u in bezit zult nemen' (Deut. 6:1). Maar dan vervolgt hij met de bekende woorden: 'Luister, Israël: de HEER, onze God, de HEER is de enige! Heb daarom de HEER lief met hart en ziel en met inzet van al uw krachten' (Deut. 6:4,5).

En uitgerekend op dit gebod van Mozes komt de Here Jezus in het Nieuwe Testament terug, om het ook ons in te prenten. 'Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand. Dat is het grootste en eerste gebod. Het tweede is daaraan gelijk: heb uw naaste lief als uzelf' (Mat. 22:37-39). Het is heel belangrijk om dat steeds goed voor ogen te houden: de HERE vraagt geen 'uiterlijke' gehoorzaamheid, maar liefde en van daaruit gehoorzaamheid aan zijn geboden.

Dat alles heeft ook gevolgen: als we namelijk denken dat de HERE 'uiterlijke' gehoorzaamheid vraagt en tevreden is met 'een leven volgens de regels', zal de verleiding groot zijn om op het randje te gaan lopen en de vraag te stellen: waar loopt de grens? Tot hoever kan ik gaan zonder in overtreding te komen? Maar wie beseft dat de HERE ten diepste liefde vraagt, zal zich afvragen op welke manier hij de HERE het beste kan dienen en zoeken. En tegelijk beseffen, dat hij tot de gevraagde liefde niet in staat is.

Antwoord als geschenk

De HERE vraagt liefde, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad en ons zijn belofte heeft gegeven. Maar die liefde die de HERE van ons vraagt, daar zijn we als zondige mensen niet toe in staat. De HERE vraagt meer dan wij op kunnen brengen – en toch vráágt Hij het wel! In de Catechismus leidt dit gegeven tot vragen als vraag 9: 'Doet God de mens dan geen onrecht, dat Hij in zijn wet van hem eist wat hij niet doen kan?' en vraag 115: 'Waarom laat God ons de tien geboden dan zo scherp prediken, als toch niemand ze in dit leven volbrengen kan?'

Met name antwoord 115 is hier van belang: God vraagt het toch, omdat Hij wil dat we ons leven lang onze zondige aard steeds meer leren kennen ‘en daardoor nog meer begeren de vergeving van de zonden en de gerechtigheid in Christus te zoeken’. Omdat we er zelf niet toe in staat zijn, gaan we het elders zoeken: bij Christus. En dat is ook niet tevergeefs, want God heeft ons immers beloofd dat Hij ons de vergeving en de gerechtigheid van Christus wil geven? Dat is juist de rijkdom van de kinderdoop! Dit juiste zicht op Gods belofte kan ons bewaren voor frustratie (het lukt me tóch niet!) en brengt ons tot inspanning en gebed om de kracht van de heilige Geest, want wat God vraagt wil Hij ook geven, en zo is ons antwoord ten diepste zijn geschenk!

Verwerking

1. Belijdenis doen is/was voor mij...

- Laat ieder deze zin aanvullen op een vel papier.
- Wissel de antwoorden met elkaar uit.
- Bespreek met elkaar de vraag: Wat beloof je wanneer je belijdenis doet?

2. Zoek in de Bijbel teksten die over belijdenis doen of over belijden van het geloof gaan.

- Bespreek de teksten met elkaar.
- Is er een plicht of roeping om belijdenis te doen?

3. Lees uit het doopformulier I wat in het ‘ten derde’ wordt gezegd.

- Probeer dit in eigen woorden op te schrijven.
- Bespreek met elkaar: Welk antwoord vraagt de HERE van ons op onze doop, welk antwoord verwacht Hij?

4. Als het om de liefde voor God gaat zijn regels niet meer belangrijk.

Werkvorm:

- Schrijf deze stelling op een bord of een vel papier.
- Laat leden van de groep hun reactie of mening erbij schrijven.
- Rangschik verwante opmerkingen naar onderwerpen om te bespreken.
- Bespreek dit met elkaar.

5. Besef je je onmacht om het goede te doen en de HERE lief te hebben?

Schrijfronde:

- Verdeel de groep in groepjes van 3- personen.
- Ieder schrijft op een vel papier wat hij/zij moeilijk of makkelijk vindt van deze vraag (3 à min.).
- Vervolgens geeft ieder het papier door naar links.
- Lees wat de ander heeft geschreven en schrijf daar een reactie op (3 à min.).
- Herhaal dit tot ieder zijn eigen werk terug heeft.
- Bespreek een voor een de resultaten van de schrijfronde.
- Zorg er met elkaar voor dat in de beschikbare tijd alle papieren besproken worden.